

JAVNA USTANOVA M ♦ U ♦ Z ♦ E ♦ J BIJELO POLJE

Radnička bb, Bijelo Polje, 84000

E-mail: zmbpmne@gmail.com

Tel./faks: +38250 431-579

Šifra djelatnosti: 91.02

PIB: 03119556

Žiro račun: 550 - 17562 - 68 - SOCIJETE GENERALE MONTENEGRO

PROGRAM RADA ZA 2018. GODINU, SA FINANSIJSKIM PLANOM

April 2018. godine

I UVOD

Donošenjem Zakona o kulturi započeta je sveobuhvatna reforma zakonske regulative koja se odnosi na djelatnosti kulture, na javne ustanove kulture u Crnoj Gori. Iz oblasti kulturne baštine, donijeti su posebni zakoni (Zakon o zaštiti kulturnih dobara, Zakon o muzejskoj djelatnosti, Zakon o arhivskoj djelatnosti i Zakon o bibliotečkoj djelatnosti), kao i brojni podzakonski akti koji se odnose na muzejsku, arhivsku, bibliotečku i konzervatorsku djelatnost.

U tom smislu, članom 5 tačkama 2, 3 7, i 10, članom 6 i 10 Zakona o kulturi ("Službeni list Crne Gore" broj 49/08, 16/11, 40/11 i 38/12); članom 8 stav 1 i članom 9 stav 2 Zakonom o muzejskoj djelatnosti ("Službeni list Crne Gore" broj 49/10, 40/11), *propisano je da se državni muzeji i lokalni muzeji čiji su osnivači opštine, osnivaju kao samostalne ustanove.*

Shodno ovim zakonskim odredbama, muzejska djelatnost obuhvata: sakupljanje, čuvanje, zaštitu, istraživanje, stručnu i naučnu obradu, dokumentovanje, sistematizaciju u zbirke i prezentaciju muzejskog materijala, muzejskih lokaliteta i nalazišta.

II PROGRAM RADA

Programom rada utvrđuju se poslovi i zadaci koji se obavljaju u okviru redovnih programskih sadržaja Muzeja planiranih za ovu godinu i započetih aktivnosti u prošloj 2017. godini. Pravni osnov za obavljanje pojedinih poslova, kao što su stručno-istraživački rad, izrada muzejske dokumentacije, nabavka i zaštita predmeta, prosvjetno-pedagoški rad, manifestacije, izložbe, saradnja sa drugim ustanovama, organizacijama i organima i dr. proističe iz zakonske regulative i drugih opštih akata Ustanove.

Program rada proizilazi iz Zakona o kulturi, Zakona o zaštiti kulturnih dobara ("Službeni list Crne Gore" broj 49/10, 40/11), Zakona o muzejskoj djelatnosti, Zakona o spomen-obilježjima ("Sl. list CG", br. 40/08), Odluke o osnivanju Javne ustanove Muzej Bijelo Polje ("Sl. list CG-Opštinski propisi", br. 19/2016), Statuta i drugih opštih akata Ustanove.

Shodno Uputstvu za izradu godišnjeg programa rada, izvještaja o radu i ostvarivanju funkcija lokalne uprave, ovim programom utvrđuju se poslovi i zadaci iz osnovne djelatnosti koji će se obavljati u 2018. godini, po vrsti, obimu i sadržini usluga, kao i kadrovske strukture zaposlenih koja će obavljati planirane poslove.

III POSLOVI I ZADACI USTANOVE

Značaj muzejske djelatnosti na zaštiti materijalnih i nematerijalnih dobara iskazan je kroz odrednicu da je to djelatnost od javnog interesa, što je u skladu sa članom 5 konvencije Savjeta Evrope o vrijednostima kulturne baštine za društvo kojim se države članice obavezuju da priznaju javni interes vezan za djelove kulturne baštine u skladu sa njihovim značenjem za društvo.

U tom kontekstu, osnovni zadatak JU Muzej Bijelo Polje je zaštita i očuvanje materijalne i nematerijalne kulturne baštine koja je od izuzetne važnosti za kulturni i istorijski identitet, ne samo našeg grada, već i države Crne Gore. Njenim očuvanjem i prezentacijom prenose se temeljne vrijednosti koje su značajne isto toliko koliko i stvaranje novih kulturnih sadržaja i umjetničkih vrijednosti (savremeno kulturno-umjetničko stvaralaštvo), a sve u cilju kvalitetnijeg obavljanja primarne djelatnosti i otvorenosti za javnost.

IV REDOVNA DJELATNOST MUZEJA

Muzejska djelatnost je u službi zaštite kulturne baštine i obuhvata čitav niz specifičnih stručnih poslova, uz punu primjenu stručnih pravila, čijim se obavljanjem ostvaruje njen osnovni cilj, tj. očuvanje kulturnih, civilizacijskih i prirodnih dobara i njihovo korišćenje za obrazovne, naučne i kulturne svrhe od društvenog značaja.

U tom smislu, značaj muzejske djelatnosti na zaštiti materijalnih i nematerijalnih dobara koja čine dio nacionalne i lokalne baštine je iskazan kroz odrednicu da je ona djelatnost od javnog interesa, što je u skladu sa konvencijom Savjeta Evrope o vrijednostima kulturne baštine za društvo kojim se države članice obavezuju da priznaju javni interes vezan za djelove kulturne baštine u skladu sa njihovim značenjem za društvo. To nameće potrebu da se normativno i faktički obezbijede uslovi da muzejska dobra (materijal, lokaliteti, nalazišta i dokumentacija) budu dostupni najširoj javnosti i zaštićena u skladu sa zakonskim propisima. Ovo se naročito odnosi na muzejski materijal koji ima status kulturno dobro, jer se u tom slučaju na njega primjenjuje režim zaštite propisan Zakonom o kulturnim dobrima.

Cijeneći navedeno, a u cilju popularizacije svoga rada i podizanja kulturnog nivoa grada, Muzej organizuje manifestacije, izložbe, kulturno-umjetničke programe, pozorišne predstave, koncerte, tribine, promocije, prezentacije i sl. Pored toga, Muzej se bavi istraživačkim radom, izdavačkom i bibliotečkom djelatnošću, prosvjetno-pedagoškim radom, pisanjem projekata i dr. Shodno članu 11 Zakona o muzejskoj djelatnosti, osnovna (redovna) djelatnost muzeja obuhvata aktivnosti prikupljanja, stručne obrade, zaštite, čuvanja, korišćenja i prezentacije muzejskog materijala.

Funkcionalnu komponentu, JU Muzej Bijelo Polje, ostvaruje kroz redovnu djelatnost i programske sadržaje.

U okviru redovne djelatnosti JU Muzej Bijelo Polje objedinjuje tri organizacione jedinice:

- 1) **Odjeljenje muzejskih zbirki:** arheologija, etnologija, istorija, numizmatika, umjetnost;
- 2) **Odjeljenje stručnih poslova:** konzervacija, dokumentacija, stručna Biblioteka i pedagoško-propagandna;
- 3) **Odjeljenje opštih poslova:** administrativno pravni poslovi, finansijsko-računovodstveni, informatički, fizičko-tehnička zaštita zgrade Muzeja i muzejskog materijala i poslovi održavanja higijene.

1. ODJELJENJE MUZEJSKIH ZBIRKI

Odjeljenje muzejskih zbirki obuhvata ukupan fundus Muzeja koji čine zbirke muzejskih predmeta. U tom kontekstu, zbirka je osnovna forma organizacije predmeta u muzeju. preko koje muzej funkcioniše kao cjelovita ustanova.

Prema sadržaju i klasifikaciji muzejskog materijala, Muzej u Bijelom Polju *spada* u kategoriju muzejskih ustanova *kompleksnog tipa* i sadrži pet zbirki: arheološku, etnografsku, istorijsku, numizmatičku, i umjetničku.

1. 1. Muzejske zbirke

1. 1. 1. Arheološka zbirka

Arheološka zbirka Muzeja u Bijelom Polju osnovana je početkom šezdesetih godina prošlog vijeka, za čije osnivanje je poslužilo 11 predmeta, od kojih je 10 poklonila Uprava rudnika „Brskovo“ iz Mojkovca. Radi se o predmetima i opremi korišćenim u ovom rudniku, koji su izražavali širu istorijsku sliku jednog vremenskog perioda, pomoću kojih je bilo moguće saznati kako je u srednjem vijeku izgledao život u novonastalim gradovima. Rudnik su osnovali njemački rudari Sasi u XIII vijeku, a u istorijskim izvorima područje „Brškova“ pominje se kao privredno središte i rudarsko naselje, koje je u vrijeme najvećeg procvata preraslo u manji grad sa trgovom. Brskovo ima veliki kulturno-istorijski značaj za Crnu Goru, a primjerak srebrnog novca iz kovačnice ovog rudnika sadrži numizmatička zbirka našeg Muzeja.

1. 1. 2. Etnografska zbirka

Etnografsko bogastvo bjelopoljskog kraja proizilazi iz bogate kulturne tradicije ovog stanovništva koje je različitog nacionalnog sastava. Ovo područje poznato je po njegovanju narodne kulture i umjetnosti, a sastoji se iz bogatog fonda pokretnih dobara narodnog stvaralaštva koja se odnose na običaje, nošnju, folklor i sl. Na toj osnovi formirana je Etnografska zbirka (početkom 60. godina), sa zadatkom da njeguje uspomene na materijalnu i nematerijalnu kulturu lokalnog stanovništva. Primjenom ovih vrijednosti omogućava se zaštita nematerijalne i materijalne kulturne baštine u oblasti vještina vezanih za tradicionalne zanate i umjetnost. Nastanak većine predmeta etnografske zbirke možemo svrstati u vremenski okvir druge polovine 19. i prve polovine 20. vijeka, koji su proizvodi starih zanata: kovačkog, tesarskog, vunovlačarskog, terzijskog, grnčarskog, opančarskog, sahadžijskog i dr

1. 1. 3. Istorijska zbirka

Istorijska zbirka Muzeja u Bijelom Polju osnovana je 1962. godine sa ciljem da sakuplja, čuva i izlaže predmete značajne za istoriju bjelopoljskog kraja. Prve predmete za ovu zbirku poklonila je Policijska ispostava u Bijelom Polju, koja se sastojala od kolekcije raznovrsnog vatrenog oružja, dok su ostali predmeti nabavljeni otkupom, putem poklona i sakupljanjem na terenu.

Istorijska zbirka se hronološki nadovezuje na Arheološku zbirku i obuhvata period koji se odnosi na srednji vijek, tursku vojnu i administrativnu dominaciju ovim prostorima, kao i na periode balkanskih, prvog i drugog svjetskog rata.

1. 1. 4. Numizmatička zbirka

Numizmatička zbirka postoji od osnivanja Muzeja, a materijal je većinom nabavljan putem poklona, nešto manje putem arheoloških istraživanja i otkupa. Na samom početku rada Muzeja, do 1961. godine, sakupljeni su prvi primjerci metalnog i papirnog novca u raznim apoenima, a u kasnijem periodu obogaćena je sa još blizu 1000 primjeraka raznog kovanog i papirnog novca, tako da zbirka novca danas sadrži oko 1300 novčanih jedinica u raznim apoenima

Osnovana je sa ciljem da pruži doprinos opštoj nacionalnoj kulturi i istoriji, kao i da širi saznanja o društvenim i ekonomskim tokovima na lokalnom i nacionalnom nivou. Ona, takođe predstavlja značajan artefakt istorije razvoja, pomoću kojeg se možemo upoznati sa monetarnom cirkulacijom društva u cjelini, kao i njegovom kulturom, društvenim prilikama i državnim uređenjem. Takođe, ona je svjedočanstvo o događajima i promjenama koje su se kroz istoriju odigravale na ovim prostorima. Osim ekonomskih osobnosti, Numizmatičku zbirku karakterišu i istorijske, kulturne, heraldičke, muzejske, sociološke, dokumentarne i druge osobnosti.

1. 1. 5. Umjetnička zbirka

Posebnu vrijednost ove zbirke predstavlja kolekcija predložaka studija, crteža i bakroreza poznatih stvaralaca, ikonopisaca Lazovića s kraja 18 do polovine 19 vijeka, porijeklom iz Bijelog Polja, čija je umjetnost bila nadaleko poznata i bila temelj razvoja umjetnosti u Bijelom Polju.

Nastavak slikarske tradicije koju su započeli Lazovići, predstavljaju umjetnički radovi lokalnih stvaralaca, koji svojim djelima na originalan način prikazuju detalje iz kulturno-istorijske prošlosti Bijelog Polja, sa slikama radjenim raznim slikarskim tehnikama (ulje, akvarel, tempera, pastel), motivima (mrtva priroda, pejzaž, portret) i na različitim materijalima (platno, papir, kombinovane tehnike). Takođe, Umjetnička zbirka sadrži i kopije iz Miroslavljevog jevandolja, najpoznatijeg pisanog spomenika slovenske pismenosti s kraja dvanestog vijeka, pisanog za potrebe crkve Sv. Petra i Pavla u Bijelom Polju.

Na temeljima ovakvog početka kao i angažovanosti muzejskih stručnjaka, Umjetnička zbirka danas je znatno uvećana raznim umjetničkim djelima što je rezultiralo organizacijom značajne likovne manifestacije „Bjelopoljsko likovno proljeće“, započete 1994.godine.

Zbog svog značaja za državu Crnu Goru, sve zbirke Muzeja su registrovane kao pokretno kulturno dobro u Upravi za zaštitu kulturnih dobara Crne Gore u periodu od 1962-1964.godine.

Shodno navedenom, a u cilju unaprjeđivanja i prezentacije kulturnog nasljeđa, koje je od posebnog značaja za istoriju i kulturu Bijelog Polja i Crne Gore, Muzej u Bijelom Polju prikuplja, stručno obrađuje, čuva, izlaže materijal i podatke od praistorije do danas.

1. 2. Tradicionalne manifestacije

1. 2. 1. 25. Likovni salon – “Bjelopoljsko likovno proljeće”

Osnovna vrijednost ove manifestacije, koja svake godine simbolično dolazi sa proljećem, je da na njoj izlažu profesori i njihovi đaci, akademski slikari i amateri, kao i slikari porijeklom sa ovih prostora. Ovom izložbom podstican je veliki broj bjelopoljaca da se počnu baviti slikarstvom, a bila je povod mladim i talentovanim slikarima da se opredijele za dalje školovanje, afirmisanim slikarima da nastave s radom, likovnim pedagozima da unaprijede rad sa djecom i sl. Takvim profilisanjem, “Bjelopoljsko likovno proljeće” je danas jedina slikarska manifestacija u gradu koja se bavi promocijom slikarstva u Bijelom Polju, ravnopravno se noseći sa ostalim kulturnim manifestacijama koje se organizuju u našem gradu.

Ove godine Muzej će organizovati 25 prolječni Likovni salon

1. 2. 2. 32. *“Likovno stvaralaštvo učenika osnovnih škola” Bijelog Polja*

Značaj ove izložbe je u tome, što se slikarski talenat učenika otkriva još u ranoj mladosti, podstiče likovno stvaralaštvo djece i dodatno ih motiviše na dalje kreativno izražavanje. Za uspješno sprovođenje ovih aktivnosti neophodna je dobra saradnja Muzeja i likovnih pedagoga u školama koja postoji već duže vrijeme, a prati je veliko interesovanje i entuzijizam nastavnika koji su zainteresovani za dalji likovni razvoj djece.

U ovoj godini Muzej će organizovati 32. izložbu.

1. 2. 3. 11. *“Noć muzeja”*

U okviru “Noći muzeja”, u zemljama okruženja se uveliko primenjuju novi načini predstavljanja muzeja publici, koji se iskazuju kroz organizaciju raznovrsnih kulturno-umjetničkih sadržaja i programa uživanja i zabave, što je pravi magnet za sve veći broj posjetilaca koji se te večeri zadržavaju u izložbenim prostorijama Muzeja do kasnih večernjih sati...

Od 2007. godine, Muzej u Bijelom Polju se pridružio evropskoj manifestaciji - Noć muzeja, koja je prvi put osmišljena i održana u Berlinu 1997. godine, i od velike je kulturne i turističke važnosti za naš grad.

U tom smilu, Muzej u Bijelom Polju će i ove godine, uz prigodan zabavni i kulturno-umjetnički program, učiniti publici dostupnim izložbene prostorije Muzeja do kasnih večernjih sati.

1. 2. 4. 1. *Likovna kolonija “Slikari Lazovići”*

Na predlog Muzeja, jedan broj uglednih slikara iz Bijelog Polja je sa velikim odobravanjem prihvatio ideju da se u gradu **organizuje rad likovne kolonije**. Naime, ideja o organizovanju likovne kolonije u Muzeju je veoma stara, ali je tek sada dobila na značaju kada je Bijelo Polje prestankom rada dosadašnjih kolonija, ostalo bez ijedne kolonije. U tom smislu, naša osnovna ideja je da kroz slikarstvo i ostale vrste umjetnosti napravimo spoj tradicije i savremene umjetnosti, koristeći tradicionalne objekte kao likovne elemente pomoću kojih ćemo kulturnoj javnosti i široj publici približiti bogato kulturno-istorijsko nasljeđe naše sredine.

Cijeneći navedeno, a u želji da pružimo punu podršku i pomoć velikom broju slikara u našem gradu, spremni smo da uključimo sve naše resurse (kadrovske, prostorne, finansijske i dr.) kako bi pod našim krovom organizovali rad iste. Time bi omogućil umjetnicima da iskažu svoje slikarsko umijeće i adekvatno predstave svoj rad.

Shodno tome, organizacijom Likovne kolonije (predloženo ime kolonije je “Slikari Lazovići”) Muzej će zaokružiti sve aktivnosti kada je u pitanju likovna umjetnost. Zbog racionalnosti, planirano je da kolonija bude bijenalnog tipa tj, da se održava svake druge godine., a ove godine bi se, u skladu sa finansijskim mogućnostima, organizovao rad prve kolonije.

1. 2. 5. 1. *Dani evropske kulturne baštine*

Dani evropske baštine, koji se obilježavaju u 50 država potpisnica Evropske konvencije o kulturi, bazirani su na promociji lokalnih vještina, tradicije, arhitekture i umjetnosti, što predstavlja zajedničko kulturno nasljeđe evropskih zemalja. Pokrenuta 1985. godine u Francuskoj, manifestacija je organizovana kao zajednička inicijativa Evropske Unije i Savjeta Evrope od 1999. godine, a obilježava se u septembru mjesecu, sa više od 70 000 događaja organizovanih širom Evrope.

Na predlog Ministarstva kulture Crne Gore, JU Muzej Bijelo Polje će se ove godine, po prvi put, priključiti ovoj značajnoj evropskoj kulturnoj manifestaciji.

1. 3. **Prezentacija muzejskog materijala**

Muzej rezultate svoga rada prezentuje organizacijom stalnih i povremenih izložbi muzejskog materijala. U tom kontekstu, izložbene aktivnosti Muzeja će se obavljati kao prethodnih godina i biće fokusirane na priređivanje stalnih i povremenih, tematskih, pokretnih, studijskih i raznih gostujućih izložbi. To je prilika da se prikažu nova dostignuća na polju muzejske djelatnosti, a predstavlja i dodatni motiv dolaska posjetioaca u Muzej. Takođe, kroz lokalnu, nacionalnu i međunarodnu razmjenu, Muzej će organizovati izložbe drugih muzeja i ustanova i slati svoje izložbe u druge sredine.

U cilju efikasnije realizacije izložbi ovakvog tipa, neophodno je stvoriti potrebne uslove koji podrazumijevaju sljedeće aspekte izlaganja: raspored i organizaciju izložbenog prostora, ponudu raznovrsnog informativnog materijala (katalozi, pozivnice, plakati, audio-vizuelne medije i sl.), doprema i prevoz izložbenog materijala, doček i smještaj gostiju i sl.

1. 3. 1. *Stalna postavka*

Stalna postavka je osnovni i najtrajniji oblik muzejskog izlaganja. Postavlja se od predmeta iz muzejskih zbirki i upravo njena koncepcija odražava rad muzeja. Stalna postavka prezentuje publici sve specifičnosti muzeja, njegove najznačajnije i najvrednije predmete po kojima se jedan muzej i razlikuje od drugog. Shodno tome, aktivnosti našeg muzeja su okrenute u tom pravcu, a predmeti u stalnoj postavci sređeni su hronološki i njima su prikazani kulturno-istorijski razvoj naše sredine i našeg grada, od najranijih vremena do danas, čime se oživljava i razvija razumijevanje njihove društvene, kulturne i obrazovne uloge. U tom smislu, postavka je koncipirana tako da je podložna kvalitativnim izmjenama i dopunama, a sve u cilju bolje komunikacije sa publikom i pridobijanja što većeg broja posjetilaca.

Iz tih razloga, zadatak kustosa je da barem jednom u toku dvije godine redefinišu izložbeni prostor kako bi ga učinili što atraktivnijim i približili ga publici.

Ove godine planiramo da počnemo sa prvom fazom rada na izmjeni i dopuni koncepcije stalne postavke Muzeja.

1. 3. 2. *Povremene izložbe*

Izlaganje muzejskog materijala je osnovni način njegove prezentacije javnosti. Iz tog razloga je propisana zakonska obaveza svakog muzeja da, pored stalne, organizuje i povremene izložbe muzejskog materijala i izdaje kataloge o organizovanim izložbama.

U tom smislu, na povremenim izložbama se prikazuju novine u radu muzeja kao i gostujuće izložbe pribavljene putem saradnje muzeja sa srodnim institucijama, organizacijama i pojedincima, što predstavlja dodatni motiv za dolazak posjetioca u muzej.

Ove godine planiramo, da u saradnji sa Mirzom Lukač organizujemo izložbu “Riznica muslimanske kulture Bijelog Polja” i izložbu “Ikone i freske Rudničko – Takovskog kraja (kopije) XVIII –XIX vek”, Kulturnog centra iz Gornjeg Milanovca.

1. 4. **Okrugli stolovi, tribine, promocije, radionice, festivali, koncerti**

Ovim tipom aktivnosti želimo da se odlazak u muzej ne svodi isključivo na kontakt sa stalnom postavkom muzeja, već se teži da se muzej prikaže kao ustanova kulture koja organizuje i manifestacione tj. žive programe, u skladu sa planiranom programskom koncepcijom.

U tom smislu, vrata Muzeja će i ove, kao i prethodnih godina, biti otvorena za saradnike iz raznih oblasti kulture i informacija, bilo da se radi o planiranim ili neplaniranim programskim aktivnostima Muzeja.

1. 5. **Sakupljanje muzejskog materijala**

Sakupljanje muzejskog materijala vrši se terenskim istraživanjem, otkupom, poklonom, razmjenom i na drugi način u skladu sa zakonom. To je osnovni oblik popunjavanja muzejskih zbirki i obnavljanja muzejskog fonda.

Obziron da, zbog nedostatka finansijskih sredstava u prethodnom periodu, nijesmo bili u mogućnosti da realizujemo zakonom utvrđeni program sakupljanja muzejskog materijala, za period od pet godina (2012-2017), u 2018. godini planiramo, na području naše opštine, terenska istraživanja radi nabavke predmeta za potrebe muzejskih zbirki., uz obavezan postupak provjere porijekla svakog predmeta. Nabavka predmeta će biti vršena kod pojedinaca, organizacija i drugih subjekata, putem poklona, otkupa, razmjene ili na drugi način u skladu sa zakonom

1. 6. **Istraživački rad**

Istraživanje je aktivnost koja prati sve segmente muzejske djelatnosti, počev od sakupljanja muzejskog materijala, pa do njegove prezentacije javnosti. Istraživanja se vrše shodno odredbama Zakona o zaštiti kulturnih dobara u cilju sakupljanja, valorizacije i prezentacije muzejske građe.

U 2018. godini Muzej planira istraživanja na teme „Tradicionalna usmena poezija bjelopoljskog kraja“ i „Stare rukopisne i štampane knjige“.

Ova istraživanja podrazumijevaju, pored terenskog rada etnologa i historičara Muzeja, saradnju sa pojedinim institucijama, vjerskim zajednicama i organizacijama, kao i pojedincima stručnjacima za ove oblasti.

2. ODJELJENJE STRUČNIH POSLOVA

Odjeljenje stručnih poslova obuhvata poslove iz oblasti zaštite muzejskog materijala i muzejske dokumentacije, preventivne zaštite izložbenog prostora i cjelokupnog muzejskog fonda, konzervacije, restauracije, zaštite kulturnih dobara, revizije muzejskog materijala, posjeta muzeju, prosvjetno-pedagoškog rada, izdavačke djelatnosti, saradnje sa srodnim organizacijama i ustanovama, bibliotečke djelatnosti, medijske i internet prezentacije, pisanja projekata i sl.

2. 1. Zaštita muzejskih predmeta

Na osnovu odredbi Zakona o muzejskoj djelatnosti i Zakona o zaštiti kulturnih dobara, Muzej je dužan da vrši redovnu zaštitu muzejskog materijala i muzejske dokumentacije.

Poštujući zakonske obaveze, stručni kadar muzeja će u okviru svojih redovnih godišnjih aktivnosti i u tekućoj 2018. godini, u skladu sa uslovima i finansijskim mogućnostima, vršiti preventivnu zaštitu muzejskog prostora i predmeta (obezbjeđivanje optimalnih mikroklimatskih uslova, temperature, relativne vlažnosti vazduha i dr.), poslova deratizacije i dezinfekcije, kontrolu pristupa osoblja i korisnika, zaštitu od djelovanja štetnih materija kao i ostale preventivne postupke. Takođe, na osnovu prethodno izvršene kontrole vršiće se odabir predmeta za konzervaciju, fotografisati predmeti, sprovoditi redovna kontrola kulturnih dobara, i dr.

Kada je riječ o zaštiti muzejske građe, mora se uzeti u obzir stanje zgrade u kojoj se čuvaju i izlažu predmeti, što je prvi nivo zaštite zbirke. A stanje je veoma loše, jer je izložbeni prostor stalne postavke neizdiferenciran i neuslovan sa prisutnom vlagom u zidovima i nedovoljnom zaštitom od prirodnog svijetla. Vještačko osvjetljenje je neadekvatno, a predmeti su izloženi u slobodnom prostoru na neodgovarajućim postamentima, bez graničnika za zaštitu od dodira posjetilaca.

Takođe, zbog nepostojanja depoa, koristi se kancelarijski i drugi pomoćni prostor za čuvanje predmeta. Nema polica i ormara od odgovarajućih materijala, kao ni adekvatnog načina pakovanja, sortiranja i odlaganja predmeta. Pored ovoga, mikroklimatski uslovi su nezadovoljavajući jer u prostorijama nema: grijanja, ventilacije, raspršivača vlage, zaštite od UV zračenja, instrumenata za kontinuirano praćenje relativne vlažnosti vazduha, temperature i osvjetljenja.

U cilju zaštite muzejskog fonda, neophodno je preduzeti hitne mjere rekonstrukcije zgrade Muzeja, koja podrazumijeva: sanaciju krova, izolaciju zidova od vlage, postavljanje prozora i vrata sa dobrim zaptivanjem i zaštitnim kaptima, uvođenje sistema grijanja i ventilacije, ugradnja alarmnih sistema i uređaja za protivpožarnu zaštitu, izmještanje stepeništa, organizovanje prostora za deponovanje i sl.

2. 2. Muzejska dokumentacija

Stručna obrada muzejskog materijala je osnova za njegovu valorizaciju i izradu dokumentacije kao izvora podataka o muzejskom materijalu i određivanju njegovog značenja, a Zakonom o muzejskoj djelatnosti prepoznati su osnovni segmenti ovog muzejskog rada.

Na ovim aktivnostima neophodna je pomoć matične muzejske djelatnosti i muzejskog informacionog sistema koji su u nadležnosti Narodnog muzeja Crne Gore na Cetinju. Ona podrazumijeva pružanje stručne pomoći, unaprjeđenje stručnog rada, prikupljanje, vođenje i analiziranje muzejske statistike i dokumentacije, edukaciju muzejskog osoblja, organizovanje stručnog i naučnog rada, izradu muzejskog informacionog sistema i sl.

Takođe, uporedo sa vođenjem dokumentacije, Muzej je dužan da vrši reviziju muzejskog materijala, najmanje jednom u pet godina. Revizija muzejskog fonda je propisana kao posebna mjera zaštite muzejskog materijala kojom se periodično (jednom u pet godina) obezbjeđuje postojanje i faktičko stanje muzejskih predmeta, stepen dokumentacione obrađenosti i sprovođenje mjera zaštite

U tom smislu, Muzej će kroz redovne aktivnosti raditi na doobuci stručnog kadra, a kustosi i dokumentaristkinja Muzeja će i u 2018. godini nastaviti sa vođenjem i sređivanjem muzejske dokumentacije, koja se zbog poznatih organizacionih i kadrovskih problema Muzeja, od njegovog postojanja do danas, nalazi u veoma lošem stanju.

2. 3. Prosvjetno-pedagoški rad, posjete

Tokom 2018. godine planiran je nastavak saradnje sa školskim i predškolskim ustanovama sa područja naše opštine. Takođe, nastaviće se saradnja sa jednim brojem škola sa juga Crne Gore, kao i saradnja sa Fakultetom za vizuelne umjetnosti iz Bijelog Polja i javnim ustanovama za korisnike sa posebnim potrebama. U okviru takvog rada, planirane su interaktivne koncepcije vođenja kroz stalnu postavku Muzeja koje su prilagođene djeci i mladima, kao i osobama sa posebnim potrebama. Kroz ovu vrstu saradnje neće biti zapostavljen ni rad sa prosvjetnim radnicima na otkrivanju talenata iz raznih oblasti muzejskih zbirki, kako bi u budućnosti organizovali rad specijalnih radionica iz oblasti istorije, umjetnosti, etnologije i arheologije.

Jedna od centralnih aktivnosti muzejskog rada je animiranje i dovođenje posjetilaca u muzej. I ove, kao i prethodnih godina, u fokusu rada muzeja biće rad na povećanju broja posjetilaca, a to planiramo da ostvarimo organizovanjem novih manifestacija i programa.

2. 4. Izdavačka djelatnost

Izdavačka djelatnost ima zadatak da podstiče i prati naučno-istraživački rad u domenu muzeologije, unaprjeđuje svijest o neophodnosti očuvanja kulturne baštine, te da popularizuje odgovarajuće oblasti kulturnog života.

U tom smislu, važnu oblast rada i u 2018. godini predstavljaće izdavačka djelatnost Muzeja, koja se ostvaruje kroz redovno publikovanje novinskih članaka, publikacija, kataloga izložbi, tekstova, priloga, studija i sl.

Važno je naglasiti, da će Muzej u ovoj godini nastaviti sa istraživanjima i radom na drugoj fazi izrade monografije Muzeja.

2. 5. Muzejska biblioteka

Rad muzejske biblioteke je usklađen sa organizacijom rada muzeja. Riječ je o stručnoj biblioteci, čiji fond čini literatura iz svih oblasti kojima se Muzej bavi, a to su arheologija, etnologija, istorija, istorija umjetnosti, numizmatika, muzeologija i sl.

Muzejska biblioteka je, prije svega, dostupna stručnjacima Muzeja za njihovo stručno usavršavanje, ali je, takođe, dostupna i ostaloj čitalačkoj publici kao što su istraživači, saradnici Muzeja, studenti, đaci, građani i dr. Do novih naslova dolazi najčešće putem poklona i razmjenom sa drugim muzejima i srodnim instucijama, kao i kupovinom koja je neophodna za njen dalji rad.

U tom smislu, prinovljavanje knjižnog fonda vršiće se prema zahtjevima i potrebama korisnika biblioteke i muzejskih stručnjaka, kontinuiranom kupovinom novih naslova knjiga i tekućih periodičnih izdanja.

2. 6. Projektne aktivnosti Muzeja

Značajan finansijski izvor budžeta Muzeja su projektne aktivnosti i one su na određen način garant uspješnosti muzejskog rada i očuvanja neprocjenljivog kulturnog blaga koje se nalazi u Muzeju.

U tom smislu, ove godine smo kod Ministarstva za kulturu Crne Gore aplicirali sa četiri projekta kroz Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2018. godinu, i Konkurs za sufinansiranje projekata i programa od značaja za ostvarivanje javnog interesa u oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva u 2018. Godini

2. 7. Saradnja sa srodnim ustanovama, institucijama, organizacijama i pojedincima

Saradnja sa srodnim ustanovama, institucijama, organizacijama i pojedincima je jedan od prioriteta rada Muzeja, ali i jedan od najvažnijih elemenata pozicioniranja Muzeja u ukupnoj kulturi grada i države. U odnosu na utvrđeni plan rada, ova aktivnost obuhvata saradnju sa srodnim ustanovama i institucijama u zemlji i inostranstvu, školama, ustanovama za korisnike sa posebnim potrebama i sl.

U odnosu na navedeno, u 2018. godini planiramo saradnju sa Centrom za konzervaciju i arheologiju Crne Gore u vezi konzervatorskih istraživanja i izrade konzervatorskog projekta najugroženijih segmenata enterijera Crkve Sv. Nikole u Podvrhu, podignute početkom XVII vijeka.

Takođe, planiramo potpisivanje ugovora o saradnji sa Kulturnim centrom Gornji Milanovac u vezi razmjena izložbi, sa naše strane “Slikari Lazovići i njihovo doba”, a sa strane Kulturnog centra Gornji Milanovac “Ikone i freske Rudničko – Takovskog kraja (kopije) XVIII –XIX vek”. Ova razmjena će se realizovati u drugom kvartalu 2018. godine.

2. 8. Medijska i internet prezentacija

Pored prezentacije muzejskog rada putem organizacije povremenih i stalnih izložbi i u vezi sa tim objavljivanja vodiča, kataloga, pozivnica, plakata i sl. Muzej u popularizaciji i prezentaciji svoga rada u značajnoj mjeri koristi usluge vizuelnih (TV, radio, internet) i štampanih medija, na šta ga, uostalom, obavezuje Zakon o muzejskoj djelatnosti.

Ova aktivnost Muzeja će biti u znatnoj mjeri zastupljena i u 2018. godini.

3. ODJELJENJE OPŠTIH POSLOVA

Odjeljenje opštih poslova obuhvata: administrativne, finansijsko-računovodstvene, informatičke, fizičko-tehničke poslove zaštite objekta Muzeja i muzejskog materijala i poslove održavanja higijene. Svi ovi poslovi su od izuzetne važnosti za cjelokupnu organizaciju rada Muzeja

Poslovi u oblasti muzejske djelatnosti zahtijevaju, najvećim dijelom, angažovanje visokoškolskih kadrova raznih stručnih profila, jer poslove muzejske djelatnosti mogu da vrše lica koja imaju odgovarajuću vrstu i stepen stručne spreme i položen stručni ispit za obavljanje muzejske djelatnosti.

Kako je broj i struktura kadrova Muzeja, nedovoljan da odgovori projektovanim aktivnostima Ustanove, kao muzeja kompleksnog tipa, neophodno je zapošljavanje određenog broja stručno-visokoškolskih kadrova. Tu se prije svega misli na upošljavanje jednog kustosa Umjetničke zbirke i kustosa Arheološke zbirke Muzeja.

Isto tako, zbog nedostatka poslovnog prostora, ograničene su i muzejske aktivnosti, tako da se očekuje da kroz realizaciju projekta rekonstrukcije zgrade Muzeja i dogradnje novog objekta u dvorištu Muzeja, u znatnoj mjeri budu unaprijeđeni uslovi rada Muzeja, a samim tim i kulturnog života Bijelog Polja.

U odnosu na navedene potrebe Muzeja koje iziskuju odgovarajuća finansijska sredstva, a radi optimalnog i racionalnog rješavanja kadrovskih nedostataka, kao i obezbjeđenja adekvatnog poslovnog prostora i opreme, planirani razvoj Muzeja realizovaće se u narednom periodu.

S obzirom da je Muzej konkurisao na dva međunarodna projekta, kao i dva projekta kod Ministarstva kulture Crne Gore, kroz “Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2017.godinu”, to će biti potrebno, u slučaju da projekti budu odobreni, obaviti veliki obim posla u okviru ovih poslova koji podrazumijevaju: izradu odgovarajućih ugovora i aneksa sa ustanovama i licima koja će biti angažovana za vršenje određenih poslova, finansijske trasankcije, organizaciju prostora gdje će se ove aktivnosti sprovoditi, rješenja iz oblasti radnih odnosa, izradu raznih dopisa, statističkih izvještaja, praćenje propisa i njihovu primjenu, davanje tumačenja propisa, saradnju i korespondenciju sa resornim Ministarstvom i sl.

3. 1. Investiciono održavanje i rekonstrukcija zgrade Muzeja

Zgrada u kojoj se danas nalazi Muzej je kulturno dobro, obzirom da se u njoj nalaze pokretna kulturna dobra pod zaštitom države (registrovana u periodu od 1962-1964 godine, kod Uprave za zaštitu kulturnih dobara na Cetinju) arheološka, etnografska, istorijska, umjetnička i numizmatička zbirka, sa preko 5.000 predmeta.

Građena u periodu 1897 – 1905.godine za potrebe Ruždije, turske svjetovne četvorogodišnje državne škole, predstavlja najvrednije arhitektonsko zdanje u Bijelom Polju, ako imamo u vidu kulturno-istorijske i prosvjetne prilike u gradu.

Muzeju je predata na korišćenje 1957. godine, a 1982. namjenski je adaptirana za potrebe Muzeja, kada su znatno poboljšani uslovi rada i samim tim zaštićen veliki broj muzejskih predmeta od propadanja. Od ovog perioda, pa do danas, nije ništa uloženo na njeno održavanje, tako da je, zbog dotrajalosti objekta, ovo zadnji momenat kada treba preduzeti mjere kako bi se ovaj veoma značajan objekat za Bijelo Polje zaštitio od potpunog propadanja.

Svojim osobenim konceptom unutrašnjeg prostora, zgrada **Muzeja** danas ne zadovoljava osnovne muzeološke standarde, pa je neophodna **rekonstrukcija** koja podrazumijeva zamjenu krovne konstrukcije (koja prokišnjava), fasade, prozora, popravku termoenergetskih instalacija, struje i dr. čime bi se radni i izložbeni prostor prilagodio savremenim potrebama Muzeja, a sve u cilju unaprjeđenja kulturne ponude grada, poboljšanja uslova rada zaposlenih u Muzeju i boljeg funkcionisanja ustanove.

Takođe, u cilju poboljšanja kulturne ponude grada, kao i očuvanja ambijenta i ljepote koja okružuje sam objekat, treba **izgraditi savremenu ljetnju pozornicu** na kojoj bi se odvijali razni kulturni sasržaji kao što su : izložbe, pozorišne predstave, projekcije filmova (etnofilmovi), književni susreti , festivali, koncerti, promocije, radionice, okrugli stolovi, zvučne instalacije i sl. Isto tako, sama zgrada sa dvorištem predstavlja originalno arhitektonsko rješenje i sigurno je najvredniji i najljepši objekat, jedini takve vrste u Bijelom Polju. S toga je na nama velika odgovornost da zgradu Muzeja, kao naše kulturno nasljeđe, sačuvamo za buduće generacije.

Napominjemo, da smo se u više navrata, u prethodnom periodu, obraćali raznim institucijama i ustanovama za pomoć, između ostalih i Ministarstvu kulture, i dobijali obećanja, koja nijesu do danas realizovana. Bilo je i nekih pokušaja, kada je u cilju realizacije plana, *na osnovu člana 35. Zakona o javnim nabavkama (Sl.list RCG br.46/06), Vlada Crne Gore i direkcija za izgradnju i investicije Bijelo Polje pozivom br, 07/1–522 od 27.03.2008. godine, raspisala tender za otvoreni postupak javne nabavke za izbor najpovoljnije ponude za izradu Glavnog projekta rekonstrukcije zgrade Muzeja i izgradnje ljetnje pozornice u dvorištu Muzeja. Takođe, Strateškim planom razvoja Opštine Bijelo Polje, za period 2012 – 2016 godine, bilo predviđeno da se izvrši rekonstrukcija zgrade Muzeja i izgradnja ljetnje pozornice sa galerijskim prostorom, ali do sad nije još ništa preduzeto kako bi se ti planovi i ostvarili.*

Shodno navedenom, JU Muzej Bijelo Polje će u ovoj godini ponovo aktuelizovati ovaj problem, naročito kada imamo u vidu činjenicu da je Direkcija za izgradnju i investicije u posjedu Glavnog projekta rekonstrukcije i dogradnje zgrade Muzeja, kojim su planirani radovi u tri faze, radi lakšeg finansiranja radova na objektu.

U tom kontekstu, a u odnosu na navedene razloge, zbog veoma lošeg, može se reći alarmantnog, stanja u kojem se nalazi zgrada Muzeja, kao i radi stvaranja ljepšeg gradskog ambijenta i poboljšanja uslova rada u Muzeju, neophodno bi bilo, u što hitnijem roku, uvrstiti rekonstrukciju zgrade Muzeja i uređenja prostora oko nje, u kapitalne investicije Opštine Bijelo Polje koje se finansiraju od strane Vlade Crne Gore.

DINAMIKA IZVRŠENJA POJEDINIH PROGRAMSKIH AKTIVNOSTI

R.BR.	AKTIVNOST	DAN AKTIVNOSTI
1.	ODJELJENJE MUZEJSKIH ZBIRKI	
1. 1.	Muzejske zbirke	Tokom godine
1. 2.	Tradicionalne manifestacije	Tokom godine
2. 3. 2.	“Riznica muslimanske kulture Bijelog Polja”	25. 01. 2018
1. 2. 1.	25. Likovni salon – “Bjelopoljsko likovno proljeće”	21. 03. 2018.
1. 2. 2.	32. “Likovno stvaralaštvo učenika osnovnih škola” B. P.	10. 05. 2018.
1. 2. 3.	11. “Noć muzeja”	19. 05. 2018.
1. 2. 4.	1. Likovna kolonija “Slikari Lazovići”	Kraj jula-početak avgusta
1. 2. 5.	1. Dani evropske kulturne baštine	Između 24. 09. i 30. 09. 2018.
1. 3. 2.	“Ikone i freske Rudničko – Takovskog kraja (kopije) XVIII – XIX vek”,	Između 24. 09. i 30. 09. 2018.
1. 3. 1.	Stalna postavka	Tokom godine
1. 4.	Okrugli stolovi, tribine, promocije, radionice, festivali, koncerti	Tokom godine
1. 5.	Sakupljanje muzejskog materijala	Tokom godine
1. 6.	Istraživački rad	Tokom godine
2.	ODJELJENJE STRUČNIH POSLOVA	
2. 1.	Zaštita muzejskih predmeta	Tokom godine
2. 2.	Muzejska dokumentacija	Tokom godine
2. 3.	Prosvjetno-pedagoški rad, posjete	Tokom godine
2. 4.	Izdavačka djelatnost	Tokom godine
2. 6.	Projektne aktivnosti Muzeja	Tokom godine
2. 7.	Saradnja sa srodnim ustanovama, institucijama, organizacijama i pojedincima	Tokom godine
2. 8.	Medijska i internet prezentacija	Tokom godine
3.	ODJELJENJE OPŠTIH POSLOVA	Tokom godine

JU MUZEJ BIJELO POLJE

Direktor, Željko Raičević s. r.

